Valiokunnan lausunto LiVL 6/2017 vp– U 19/2017 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yksityiselämän ja henkilötietojen suojaamisesta sähköisessä viestinnässä ja sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin kumoamisesta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yksityiselämän ja henkilötietojen suojaamisesta sähköisessä viestinnässä ja sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin kumoamisesta (U 19/2017 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- neuvotteleva virkamies Johanna Tuohino, liikenne- ja viestintäministeriö
- tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio, tietosuojavaltuutetun toimisto
- yhteiskuntasuhdepäällikkö Anna Anttinen, DNA Oy
- turvallisuusjohtaja Jaakko Wallenius, Elisa Oyj
- Senior Advisor Tapio Haapanen, TeliaSonera Finland Oyj
- lakimies Jasmina Heinonen, Finnet-liitto ry
- toimitusjohtaja Jari Perko, Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry
- lakimies Jussi Mäkinen, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- Viestintävirasto
- F-Secure Oy
- Sanoma Media Finland Oy

Valmis
5.0

Valiokunnan lausunto LiVL 6/2017 vp

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Komissio on valinnut sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin korvaavaksi säädösinstrumentiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen, jota sovellettaisiin jäsenvaltioissa suoraan sellaisenaan.

Ehdotuksen mukaisesti sähköisen viestinnän tietosuojan sääntely yhdenmukaistettaisiin yleisen tietosuoja-asetuksen ja uudistettava olevan Euroopan sähköisen viestinnän säännöstöä koskevan direktiiviehdotuksen kanssa. Tämä tarkoittaisi muun muassa sitä, että sääntely laajennettaisiin koskemaan kaikkia palveluntarjoajia, jotka tarjoavat sähköisiä viestintäpalveluja. Sääntely laajenisi siis koskemaan myös internetyhteyden päällä käytettäviä viestintäpalveluja ja -sovelluksia, kuten pikaviestintäsovelluksia ja sosiaalisen median viestintäpalveluja (ns. "over the top" eli OTT-palvelut). Alueellista soveltamisalaa ehdotetaan selvennettäväksi siten, että asetusta sovellettaisiin palvelujen tarjoamiseen käyttäjille, palvelujen käyttöön ja käyttäjän päätelaitteen tietojen suojaamiseen unionissa. Voimassa olevan direktiivin mukaan sääntelyä sovelletaan "henkilötietojen käsittelyyn, joka liittyy yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseen yleisissä viestintäverkoissa yhteisössä, mukaan luettuina tiedonkeruu- ja tunnistuslaitteita tukevat yleiset viestintäverkot".

Valtioneuvoston kanta

Ehdotuksen tavoitteet ja lähtökohdat

Valtioneuvosto pitää ehdotetun säädöksen tavoitteita ja lähtökohtia perusteltuina, sillä ne tukevat perusoikeuksien toteutumista sekä hallitusohjelman ja sen toimenpiteisiin kuuluvan kansallisen tietoturvastrategian mukaisesti luotettavan digitaalisen kasvuympäristön luomista ja sääntelyn sujuvoittamista.

Valtioneuvosto kannattaa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin uudelleentarkastelua ja sektorikohtaista erityislainsäädäntöä. Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin uudelleentarkastelu on tarpeen, sillä toimintaympäristön ja viestintäpalvelujen kehitys edellyttää lainsäädännön päivittämistä. Sektorikohtainen erityissääntely on siltä osin perusteltua, kun yleisellä henkilötietoja koskevalla lainsäädännöllä ja eurooppalaisella sähköisen viestinnän säännöstöllä ei voida varmistaa riittävästi viestinnän luottamuksellisuutta, yksityisyyden suojaa ja tietoturvallisuutta. On välttämätöntä turvata käyttäjien kyky luottaa näiden oikeuksien toteutumiseen myös hyödynnettäessä uudenlaisia digitaalisen toimintaympäristön palveluja, kuten esineiden internetin palveluja. Valmistelun kuluessa varmistettava, että sääntely ei aiheuta kohtuuttomia hidasteita digitaalisen kasvuympäristön ja digitaalisten palvelujen kehitykselle.

Komission ehdotus suoraan sovellettavasta asetuksesta parantaisi sääntelyn yhdenmukaista soveltamista ja tulkintaa unionissa, mikä vähentäisi erityisesti kansainvälisesti toimivien yritysten hallinnollista taakkaa. Sähköinen viestintä on jäsenvaltioiden rajat ylittävää, joten yhdenmukainen soveltaminen parantaa yritysten toimintaedellytyksiä. On tärkeää, että sähköisen viestinnän tietosuojan sääntelyn suhdetta yleiseen tietosuojasääntelyyn ja uudistettavana olevaan Euroopan

sähköisen viestinnän säännöstöön selkeytetään, jotta voidaan edistää sääntely-ympäristön eheyttä kokonaisuutena. Lisäksi on tärkeää edistää tasapuolisten toimintaedellytysten syntymistä kilpailevia palveluja tarjoaville yrityksille laajentamalla sääntely koskemaan myös internetin päällä tarjottavia viestintäpalveluja (”over the top”- eli OTT-palvelut).

Sähköisen viestinnän suojaaminen

Valtioneuvosto kannattaa sähköisen viestinnän tietosuojasäännösten teknologianeutraaliuden ja yleisluontoisuuden edistämistä tietoturvastrategian ja sääntelyn sujuvoittamisen tavoitteiden mukaisesti. Tarve suojata yksityisyyttä ja sähköistä viestintää koskee yhtäläisesti kaikkia palveluja, joiden avulla luonnolliset ja oikeushenkilöt voivat viestiä sähköisesti. On tärkeää, että palveluntarjoajat toteuttavat riskiin suhteutettuja toimenpiteitä, joilla turvataan sähköisen viestinnän turvallisuus ja luottamuksellisuus. Tämä edellyttää, että sähköisen viestinnän tietosuojaa ja tietoturvaa koskeva sääntelykokonaisuus, mukaan lukien yleinen tietosuoja-asetus ja sähköisen viestinnän säännöstön uudistaminen, on eheä ja yhdenmukainen. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että komission ehdotusta koskevissa neuvotteluissa pyritään varmistamaan, että sähköisen viestinnän tietosuojasäännökset ovat yhteensopivia parhaillaan uudistettavan Euroopan sähköisen viestinnän säännöstön kanssa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että käyttäjällä on mahdollisuus hallinnoida suostumuksellaan sähköisen viestinnän tietojen käsittelyä ja hyödyntämistä. Tämä mahdollistaa uusien palvelujen ja liiketoiminnan syntymisen sekä edistää tiedon vastuullista hyödyntämistä liiketoiminnassa yksilöitä parhaiten palvelevalla tavalla. On myös tärkeää, että käyttäjällä on tosiasiallinen mahdollisuus peruuttaa suostumuksensa tietojen käsittelyyn.

Käyttäjälähtöinen sääntely päätelaitteiden tietojen ja käsittely- ja tallennusominaisuuksien (eli evästeiden käytön) suhteen on kannatettava, sillä se parantaa tietojen käsittelyn läpinäkyvyyttä antamalla käyttäjälle tietoja tiedonkäsittelyn tarkoituksesta ja mahdollisuudesta peruuttaa suostumus tietojen käsittelylle. Sääntelyn laajentamista sähköisen viestinnän ohjelmistojen tarjoajiin ja tällaisten ohjelmistojen asetuksiin voidaan pitää kannatettavana, sillä se edistää tietoturvastrategian tavoitteiden mukaisesti sisäänrakennettua tietoturvaa, sekä vahvistaa käyttäjän mahdollisuuksia päättää tietojensa käsittelystä aiheuttamatta kohtuutonta taakkaa ohjelmistoja tarjoaville yrityksille. Sääntelyn yksityiskohtien oikeasuhteisuuteen tulee kuitenkin kiinnittää huomiota, jotta sääntelyllä ei vaikeuteta digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristön luomiseen liittyvien tavoitteiden saavuttamista. Sisäänrakennetun tietosuojan osalta on huomioitava myös yleisen tietosuoja-asetuksen vastaava sääntely.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että palvelujen käyttäjien oikeuksien, kuten yksityisyyden suojan ja luottamuksellisen viestin suojan säilymisestä sähköisissä palveluissa ja verkkoympäristössä huolehditaan kaikin keinoin. Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, Euroopan perusoikeuskirjassa ja Suomen perustuslaissa säädettyjen perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen tulee turvata säädettäessä poikkeuksista yksityisyyden suojaan tai viestinnän luottamuksellisuuteen yleisen edun turvaamiseksi.

Oikeus hallita sähköistä viestintäänsä

Valtioneuvosto pitää kannatettavana sitä, että käyttäjien oikeuksia suojautua käyttäjiin suunnatulta ei-toivotulta viestinnältä vahvistetaan ja selkiytetään. Valtioneuvosto kannattaa myös sähköisen suoramarkkinoinnin läpinäkyvyyden parantamista käyttäjille ja sähköistä suoramarkkinointia koskevan sääntelyn kehittämistä nykyistä teknologianeutraalimmaksi.

Valtioneuvosto pitää kuitenkin tärkeänä, että valmistelussa huolehditaan ei-toivotulta viestinnältä suojautumista koskevan sääntelyn oikeasuhteisuudesta edellä mainittuihin tavoitteisiin nähden. Tämä edellyttää erityisesti markkinointipuhelujen numerointia koskevien velvoitteiden tehokkuuden ja tarkoituksenmukaisuuden tarkempaa arviointia valmistelun kuluessa.

Viranomaisvalvonta

Valmistelussa on arvioitava huolellisesti, miltä osin ehdotetun asetuksen tehokkain mahdollinen toteutuminen edellyttää sitä valvovalta viranomaiselta sähköisen viestinnän toimialan ja siihen liittyvien tehtävien asiantuntemusta ja miltä osin tietosuojaan ja sen valvontaan liittyvää asiantuntemusta. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että viranomaisvalvonnan järjestämistä koskevan komission ehdotuksen vaikutuksia kansallisten viranomaisten toimivaltuuksiin arvioidaan valmistelun kuluessa. On tärkeää, että yleisen tietosuojan, sähköisen viestinnän ja sähköisen viestinnän tietosuojan viranomaisvalvonta voidaan toteuttaa Suomessa tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Lisäksi on varmistettava, että valvonta on riippumatonta ja että valvonnassa on käytettävissä asianmukaiset valtuudet.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

Komission ehdotuksen mukaan nykyisin sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivissä 2002/58/EY säädettävistä kysymyksistä säädettäisiin yleistä tietosuoja-asetusta täydentävällä asetuksella yksityisyyden ja henkilötietojen suojaamisesta sähköisessä viestinnässä. Valiokunta pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että kyseistä sääntelyä tarkastellaan uudelleen toimintaympäristössä ja palvelutarjonnassa tapahtuneista muutoksista johtuen.

Valiokunta pitää luottamuksellisen viestin suojaa kansalaisten yksityisyyden ja palveluja kohtaan tunnettavan luottamuksen kannalta erittäin tärkeänä. Valiokunta painottaa, että uuden sääntelyn tulee olla teknologianeutraalia eikä se myöskään saa aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista yms. sääntelytaakkaa alan toimijoille. Sääntely ei saa rajoittaa mahdollisuuksia innovaatioihin eikä heikentää kiinnostusta investointien tekemiseen.

Keskeinen muutos komission ehdottamassa sääntelyssä nykytilaan verrattuna on se, että sääntely koskisi kaikkia niitä toimijoita, jotka tarjoavat sähköisiä viestintäpalveluita. Myös internetin päällä toimivat niin sanotut OTT (Over the Top) -palvelut, kuten erilaiset pikaviestipalvelut ynnä muut vastaavat sovellukset, sekä sosiaalisen median viestintää sisältävät palvelut tulisivat siten selkeästi sääntelyn piiriin. Perinteiset teleyritykset ovat viime vuosina joutuneet kilpailemaan eri-

laisten uudenlaisten viestintään käytettävien palvelujen kanssa, ja teleyritysten varsin raskas sääntely on aiheuttanut markkinoiden kilpailun edellytyksiin selkeän epäsuhdan. Valiokunta on aiemmin pitänyt tämän epätasapuolisuuden korjaamiseen parempana ratkaisuna nykyisen teleyrityksiä koskevan sääntelyn karsimista sääntelyn soveltamisalan laajentamisen sijasta. Raskaan sääntelyn sijasta kokonaan uusien palvelujen sääntelyssä voi usein olla viisaampaa lähteä varovaisesti liikkeelle. Yksityisyyden suojaa ja luottamuksellisen viestin suojaa koskevilta osin valiokunta pitää kuitenkin nyt käsittelyssä olevan sääntelyn soveltamisalan laajentamista hyvänä ratkaisuna, koska yksityisyyden suojasta ei ole syytä tinkiä nykyistenkään sääntelyn kohteiden osalta. Valiokunta pitää soveltamisalaa koskevaa muutosehdotusta toimijoiden tasavertaisen kohtelun kannalta lähtökohtaisesti hyvänä, ja valiokunnan käsityksen mukaan se vastaa Suomessa omaksuttuja lähtökohtia, joissa tietyt säännökset koskevat tasapuolisesti kaikkia viestinnän välittäjiä. Valiokunta kannattaa yleisesti EU-tason tarpeettoman sääntelyn keventämistä, mutta näkee edelleen tarpeen sektorikohtaiselle sääntelylle yleisen henkilötietojen suojaa koskevan sääntelyn lisäksi nopeasti kehittyvällä ja muuttuvalla sektorilla.

Palvelujen kehittäminen ja tietoturvallisuudesta huolehtiminen

Valiokunta painottaa sähköisen viestinnän palvelujen tarjoajien tarvetta käsitellä viestintää koskevia tietoja erityisesti palvelun toimivuuden ja tietoturvallisuuden varmistamiseksi, mutta myös palvelujen kehittämiseksi. Sääntelyn valmistelussa tulee varmistaa, että sääntely ei aseta tähän tarpeettomia rajoituksia.

Sähköinen suoramarkkinointi

Ehdotusten mukaan sähköisessä suoramarkkinoinnissa tulee lähtökohtaisesti noudattaa samoja perusperiaatteita teknologianeutraalisti. Puhelinsuoramarkkinointiin tulisi komission ehdotuksen mukaan liittää yrityksen yksilöivä tunniste tai markkinoinnin osoittava numeroetuliite. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tämä aiheuttaisi kustannuksia ja edellyttäisi numeroinnin uudelleen järjestelyä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotuksella voisi olla toteutuessaan puhelinmarkkinoinnin tehokkuutta heikentäviä vaikutuksia ja epäsuoria vaikutuksia myös erityisesti uusien pienempien toimijoiden markkinoille tulon edellytyksiin. Valiokunta toteaa, että kyseisen ehdotuksen vaikutuksia ja tarkoituksenmukaisuutta tulee arvioida huolellisesti asian jatkovalmistelussa.

Evästeet

Valiokunta pitää peruslähtökohtaa, jossa korostetaan käyttäjän omaa hallintaa häntä itseään koskeviin tietoihin, perusteltuna. Valiokunta katsoo, että evästeiden sääntelyssä tulisi kuitenkin ottaa huomioon, että kaikki evästeiden käyttö ei välttämättä vaaranna asiakkaiden yksityisyyttä, vaan sillä voi olla keskeinen merkitys myös asiakkaan saaman palvelun sisällön ja käyttökokemuksen laadun kannalta. Valiokunta katsoo, että sääntelyllä ei tule hankaloittaa tarpeettomasti erilaisen verkkosisällön tuottamisen kannattavuutta ja toimintaedellytyksiä. Valiokunta viittaa esimerkkinä lehdistön sisällöntuotannon siirtymiseen olennaisesti erilaisiin verkkopalveluihin.

Sääntelyn noudattamisen valvonta

Valiokunta kiinnittää huomiota erityisesti kansallisia valvontaviranomaisia koskevaan sääntelyyn, jossa säännösten noudattamisen valvontaa tulisi asetusehdotuksen mukaan hoitaa sama valvontaviranomainen, joka valvoo yleisen henkilötietosääntelyn noudattamista. Valiokunta pitää tätä ehdotusta voimakkaasti kansallista liikkumisvaraa rajoittavana. Suomessa on valiokunnan käsityksen mukaan hyvin toimiva järjestelmä, jossa Viestintävirasto valvoo sähköistä viestintää koskevien säännösten noudattamista ja tietosuojavaltuutettu yleisten henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten noudattamista. Valiokunta pitää sinänsä tarpeellisena, että valvontaviranomaisten rooleja ja tehtäviä pyritään kehittämään kansallisesti, mutta jatkovalmistelussa tulee arvioida, onko todella tarpeen, että EU-tasolla säädetään kansallisten viranomaisten tehtävänjaosta. Toissijaisuusperiaatteen mukaan silloin, kun jäsenvaltiot voivat itse säätää ja järjestää viranomaisvalvonnan paremmin kansallisella tasolla, asiasta ei tule säätää EU-tason säännöksillä.

Sääntelyn selkeys ja täsmällisyys

Valiokunta korostaa, että sääntelyn selkeyteen, soveltamisalan täsmällisyyteen ja ehdotettujen säännösten yhteentoimivuuteen muun muassa samaan aikaan valmisteilla olevan komission niin sanotun telepaketin kanssa tulee kiinnittää jatkovalmistelussa erityistä huomiota. Valiokunta painottaa, että myös sähköistä viestintää, yleistä henkilötietojen suojaa ja yleisten kuluttajan suojaa koskevien EU-säännösten välillä tulee arvioida, ettei sääntelyyn jää päällekkäisyyttä ja että eri säädöksissä käytetyt määritelmät ovat kaikilta osin yhteentoimivia.

Esineiden internet (IOT)

Valiokunta kiinnittää huomiota sääntelyn keskeiseen merkitykseen esineiden internetiä (IOT, Internet of Things) koskevan kehityksen kannalta. Erilaisten laitteiden ja esineiden yhdistyessä yhä enemmän viestintäverkkoihin, kuten internetiin, ja niiden viestiessä myös keskenään, tulee välttämättömäksi ratkaista muun muassa tämän kehityksen verkkojen turvallisuuteen ja yksityisyyden suojaan liittyvät vaikutukset.

Valiokunnan käsityksen mukaan esineiden internetin keskeinen ongelma tällä hetkellä on se, että laitteiden valmistajat ja niitä hyödyntävät käyttäjätahot eivät välttämättä ole riittävän tietoisia muun muassa tietoturvaan liittyvistä vaatimuksista. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan laitteita on käytetty hyväksi muun muassa ottaen niitä oikeudettomasti ulkopuolisen tahon hallintaan ja hyödyntäen niitä erilaisissa laittomissa palvelunestohyökkäyksissä. Verkkoihin yhteydessä olevien laitteiden määrän lisääntyessä tämä voi muodostaa selkeän uuden tietoturvauhan, jollei asiaan kiinnitetä erityistä huomiota. Verkkoon yhteydessä olevien esineiden yleistyessä laitteiden hinnat todennäköisesti laskevat niin mataliksi, että tämä voi asettaa omalta osaltaan haasteita tietoturvallisuuden huomioon ottamiselle. Valiokunta painottaa, että myös viestintäverkon turvallisuuden ja toimivuuden varmistaminen on tärkeää laajasti yhteiskunnan eri sektorien toimivuuden kannalta.

Sääntelyllä tai muilla toimenpiteillä on tärkeää varmistaa, että viestinnän välittäjillä on riittävät toimintamahdollisuudet ja valvontaviranomaisilla on tarvittavat resurssit mahdollisten ongelmien ratkaisemiseksi. Asian jatkovalmistelussa tulee huomioida myös tietoyhteiskuntakaaressa

(917/2014) tarkoittujen lisäarvopalvelun tarjoajien asema ja tietoturvaohjelmistojen viestintää koskevien tietojen käsittelyn tarpeet päätelaitteiden turvallisuuden varmistamiseksi. Valiokunta korostaa, että laitteiden valmistajien ja niitä hyödyntävien toimijoiden osalta tulee panostaa ennen kaikkea tietoisuuden lisäämiseen ja muun muassa laitteiden standardien kehittämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota verkkojen turvallisuuden varmistamiseksi. Tietoturvan varmistamiseen esineiden internetissä on olemassa toimivia ratkaisuja, mutta ne tulisi ottaa sisäänrakennettuna huomioon jo laitteiden valmistamisessa ja niitä hyödyntävien palvelujen kehittämisessä.

Nyt käsittelyssä olevan sääntelyn ja komission ns. telepaketin käsittelyssä tulee kuitenkin arvioida, onko IOT:n osalta syytä myös EU-tasolla viedä eteenpäin viestiä siitä, että verkkojen turvallisuus ja yksityisyyden suojaa koskevat vaatimukset on otettava huomioon olennaisesti nykyistä paremmin myös EU-tason toimenpitein. Osa laitteiden välisestä tiedonsiirrosta voi sisältää henkilötietoja, jolloin tämän kaltainen toiminta tulee yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalan piiriin. Jos tiedonsiirto ei kuitenkaan sisällä henkilötietoja, sähköisen viestinnän tietosuoja-asetus tulee monissa tapauksissa sovellettavaksi.

Valiokunta kiinnittää asian jatkovalmistelun kannalta huomiota siihen, että asetusehdotuksen resitaaliosassa on varsin suoraviivaisesti todettu, että laitteiden välinen tiedonsiirto muodostaa yleensä sähköisen viestintäpalvelun ja jotta voidaan varmistaa täydellinen suoja luottamuksellisen viestin suojan ja yksityisyyden turvaamiseksi tulisi soveltaa nyt käsittelyssä olevaa komission ehdotusta. Luottamuksellisen viestin suojan turvaaminen sähköisen viestinnän tietosuoja-asetuksen mukaisesti on valiokunnan näkemyksen mukaan erittäin tärkeää. Valiokunta kuitenkin korostaa, että myös luottamuksellisen viestin suojasta säädettäessä on syytä ottaa huomioon, ettei kaikki laitteiden välinen viestintä välttämättä ole vastaavalla tavalla sisällöltään suojaamisen tarpeessa kuin selkeästi luonnollisten henkilöiden tai esimerkiksi yritysten välillä tapahtuva viestintä. Jos viestintä laitteiden välillä liittyy esimerkiksi vain laitteiden toiminnallisuuden varmistamiseen tai tähän liittyvään ohjelmistojen päivittämiseen, viestinnällä ei ole selkeää muuta viestinnän osapuolta ja viestinnän sisältöön ei muutoin sisälly mitään erityistä suojaamisen tarvetta, myöskään sääntelyn ei tule olla liian rajoittavaa. Esimerkkeinä tästä voisi olla säätilaa tai liikenneruuhkia koskevien tietojen välittäminen laitteiden välillä taikka robottiajoneuvojen ja liikenneinfrastruktuurin välinen viestintä liikenteen sujuvuuden edistämiseksi. Ehdotettuun sääntelyyn saattaa liittyä myös vaikutuksia verkkopelaamisessa tarvittavaan laitteiden väliseen viestintään. Edellä mainitut näkökohdat on tärkeää huomioida sekä nyt käsittelyssä olevan komission ehdotuksen että komission niin sanotun telepaketin jatkovalmistelussa, jotta liian tiukalla sääntelyllä ei rajoiteta IOT:n kehittymistä ja eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä globaaleilla markkinoilla. Toisaalta jonkinlaisen eurooppalaisen turvallisuusstandardin tai vastaavan luominen saattaisi antaa kilpailuvaltin eurooppalaisille toimijoille.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että todennäköisesti esineiden ja laitteiden välisessä viestinnässä myös siirrettävän tiedon taloudellinen arvo tulee jossain vaiheessa olemaan huomattava, joten tältä osin on tarpeen ratkaista ne periaatteet, joilla tätä tietoa voidaan hyödyntää. IOT:n sääntelyssä tulee tarkkaan arvioida, että sääntelyllä voidaan ehkäistä erityisesti tietoturvaan ja yksityisyyden suojaan liittyviä ongelmia, mutta ei tarpeettomasti rajoiteta alan innovaatioita ja palvelukehitystä. Valiokunta korostaa, että IOT on tärkeää ottaa keskeisesti huomioon asian jatkovalmistelussa ja varmistaa säännösten toimivuus myös tältä osin jo siksi, että ehdotetut säännökset tulevat valiokunnan käsityksen mukaan joka tapauksessa koskemaan myös tätä ilmiötä. Sään-

telyn on oltava riittävän selkeää, jotta kaikilla toimijoilla on jo alusta lähtien selvää, miten uudessa toimintaympäristössä tulee toimia tietoturvan ja yksityisyyden suojan huomioon ottamiseksi, miten esineiden internetiä ja laitteiden hyödyntämistä voidaan kehittää ja millä perusteilla esineiden ja laitteiden välillä siirrettäviä tietoja voidaan käsitellä. Valiokunta painottaa, että esineiden internetin osalta on ajankohtaista ja tärkeää muodostaa kansallisesti kannat siihen, miten tähän kehitykseen on syytä reagoida.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintävaliokunta ilmoittaa,

että valtioneuvoston tulee ottaa huomioon mitä edellä on sanottu esineiden internetistä ja valvontaviranomaisten tehtävistä ja

että muilta osin se yhtyy asiassa edellä esitetyin huomautuksin valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 28.3.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen ps
varapuheenjohtaja Mirja Vehkaperä kesk
jäsen Mikko Alatalo kesk
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Jyrki Kasvi vihr
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Markku Pakkanen kesk
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Satu Taavitsainen sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk
jäsen Sofia Vikman kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula